

Memo

Datum

26 mei 2021

Zaaknummer

2019-005387

Blad

1 van 6

Aan

Peter Drenth

Kopie aan

Van

5.1.2e

Vitaal platteland

Onderwerp

Vertrouwelijk ivm privacy betrokkenen. Casus faunabeheer als voorbeeld voor uitwerking motie Alle partijen bij de les

Samengevat:

Ondanks bestuurlijke inspanningen en toezeggingen is het aantal edelherten in 5.1.2e toegenomen en dat gaat niet meer veranderen. De sleutel ligt vooral bij GLK maar met de huidige verweving van functies en belangen van bepaalde mensen in dit gebied is het probleem niet oplosbaar. De wil is er niet en de integriteit is in het geding. Aan de hand van een casus wordt duidelijk dat het jachtbelang van veel herten belangrijker is dan ingrijpende schade aan de bedrijfsvoering van agrariërs of bosverjonging/biodiversiteit. De doorslaggevende personen wanen zich onaantastbaar.

Beschrijving situatie:

WBE 5.1.2e omvat 24.000 ha en kent 135 leden: [Werkgebied - WBE](#) 5.1.2e 5.1.2e Deze WBE is verantwoordelijk voor het grofwildbeheer in een groot deel van de Agrarische Enclave en omliggende natuur, in het bijzonder de gebieden van 5.1.2e 5.1.2e Door veel te hoge standen en het structureel ter discussie stellen van werkelijke aantallen edelherten is de FBE zich er sinds 2011 intensief mee gaan bemoeien. Ondanks veel persoonlijke aandacht van 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e is de situatie nooit veranderd, alleen maar verslechterd. Ook een gesprek dat ik zelf vorig jaar nog had met de 5.1.2e in aanwezigheid van 5.1.2e mocht niet baten. 5.1.2e verzocht om meer tijd om de zaak op orde te brengen maar gaf ook aan trots te zijn op het mooie bestand aan edelherten dat was ontstaan op 5.1.2e 5.1.2e jaagt binnen de jachtcombinatie 5.1.2e Hetzelfde geldt bijvoorbeeld voor 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e In een eerdere poging zijn invloed te beperken is dat overgedragen aan

¹ Ook WBE Vale Ouwe is actief in een kleiner deel van de Agrarische Enclave, daar speelt dit niet

5.1.2e op papier een mooie oplossing. De aanwezigheid van grote roedels wordt door de betrokkenen verzwegen of ontkend (zie verderop) en als het er op aankomt wordt iedere gelegenheid benut om de werkelijke aantallen dieren zo laag mogelijk weer te geven. 5.1.2e e.a. kunnen het maken of breken en mede door hun toedoen verandert er niets.

Deze jachtcombinatie op 5.1.2e heeft daardoor niet alleen invloed in het eigen jachtgebied maar bepaalt feitelijk ook de conservatieve werkwijze voor de aanliggende jachtvelden en de gehele WBE. 5.1.2e

5.1.2e zijn daar meermaals op aangesproken maar het lukt ook hen niet om de situatie te doorbreken. Agrariërs die ik spreek in het gebied omdat we een edelhertenregeling voor ze hebben gemaakt om de pijn te verzachten zijn moedeloos en durven 5.1.2e er al lang niet meer direct op aan te spreken. Veel boeren zitten als pachter, o.a. van 5.1.2e in een kwetsbare positie en de rentmeester is goed bevriend met 5.1.2e en zit dicht bij het vuur.

De gevolgen voor het gebied 5.1.2e

Ondertussen loopt de schade in het gebied alleen maar verder op. Taxatiebureau Wiberg brengt jaarlijks in opdracht van ons (via BIJ12) de edelhertenschade in beeld. Door taxatie van de direct meetbare schade maar ook indirecte om de schade in beweide situaties te kunnen berekenen. Daarvoor is een inschatting van het werkelijke aantal edelherten nodig. Dan blijkt over 2020 opnieuw dat de getelde aantallen niet kunnen kloppen met het schadebeeld. De schade is opnieuw flink gestegen van ruim 200.000 kg droge stof opgevreten gras in 2019 naar ruim meer dan 300.000 kg ds. Rekening houdend met 23 cent per kgds en voor de bioboer in het gebied het dubbele kom je dan met bijkomende kosten op een schadepost alleen in dit deel van ongeveer een ton per jaar. Daar komt de 15.000 euro maisschade per jaar van 5.1.2e nog bij (valt buiten de edelhertenregeling). De provincie (maar vooral de boer) betaalt hier de uit de hand gelopen hobby van de jagers.

Taxatiebureau Wiberg, gedeeld met de FBE: *De aantallen uit april 2020 zijn gebaseerd op twee nachtelijke tellingen, waarbij 435 edelherten zijn geteld. Bij navraag bij de verantwoordelijke jachtopzieners 5.1.2e bleek dat zij geen concreet beeld hebben van de populatie-omvang in het gebied. Zij doen om die reden geen uitspraken over de omvang van de populatie.*

Geholpen door 5.1.2e die inmiddels direct is verbonden aan de FBE werd alsnog een werkelijk aantal edelherten afgeleid en bepaald op gemiddeld 588 edelherten (max 784). Voor de goede orde, de doelstand op de gehele 5.1.2e is 205 dieren! Het beeld wordt bevestigd door foto's en filmpjes van grote roedels edelherten van soms meer dan 100 dieren tegelijk in de omgeving van 5.1.2e. Het is niet dat de FBE hier blind voor is want de afschottoewijzing alleen voor 5.1.2e is inmiddels opgelopen tot 270 stuks.

² De rol van Natuurmonumenten op 5.1.2e is ook niet goed maar daar zit mogelijk verandering aan te komen ivm een nieuwe beheerder met meer affiniteit met faunabeheer. Advies is dit nu even aan te zien.

Datum
26 mei 2021

Zaaknummer

Blad
3 van 6

Overigens zijn er signalen van schade aan bosverjonging maar die kunnen we op dit moment niet kwantificeren, GLK doet mee aan het meerjarige project graasdrukmonitoring maar dan zijn we zo 5 jaar verder.

Casus 5.1.2e

Net ten zuiden van 5.1.2e heeft 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e een aantal jaren geleden van zijn vader een landbouwperceel overgenomen, bijna 8 hectare mais. Dit is onderhand zo ongeveer het laatste maisperceel in de omgeving en het perceel wordt volledig kaalgevreten. Hij durft het wel aan om de strijd aan te gaan, hij zit er letterlijk ook wat verder van af. Een en ander kwam op gang nadat ik hem begin maart om tafel vroeg.

Jaar	Getaxeerd bedrag	Uitgekeerd bedrag	Percentage schade
2016	€ 2.736	€ 2.486	13%
2017	€ 12.447	€ 11.825	58%
2018	€ 18.140	€ 17.233	85%
2019	€ 13.752	€ 13.065	88%
2020	€ 15.596	€ 14.816	100%
Eindtotaal	€ 62.671	€ 59.425	

5.1.2e

De cijfers van BIJ12 laten zien dat de schade op zijn maisperceel jaarlijks sterk is toegenomen en er in 2020 zelfs niks meer te oogsten viel omdat alle planten tot kniehoogte waren

Datum
26 mei 2021

Zaaknummer

Blad
4 van 6

afgevreten. De edelherten komen uit de directe omgeving, overwegend uit het direct aangelegen **5.1.2e**. De herten kunnen zich overdag terugtrekken in de dekking van het bos en een lokaal “rustgebied” en gaan pas ’s nachts aan de wandel op zoek naar voedsel. Regulier populatiebeheer is ’s nachts niet toegestaan. **5.1.2e** woont hier vlakbij en heeft dit rustgebied met waterpartij zo ongeveer in zijn achtertuin en houdt deze in stand ondanks eerdere halve toezeggingen om in het gebied dergelijke rustgebieden niet meer toe te staan. Blijkbaar is ook **5.1.2e** niet in staat dat te veranderen.

De schadeontwikkeling was dus voor ons aanleiding om 12 maart met **5.1.2e** om tafel te gaan en een plan te trekken. Er zijn meerdere opties³, de schade is zodanig dat we met het plaatsen van een raster⁴ rond het perceel op onze kosten (en zeker bij het delen van de kosten) beter af zouden zijn. **5.1.2e** zag wat praktische problemen maar was niet onwelwillend. Vanuit de beleidsregels tegemoetkoming faunaschade hoeft een raster niet bij mais en bovendien past het slecht in ons rasterbeleid voor de Veluwe.

Normaal gesproken is goed populatiebeheer voldoende om een balans te vinden zodat de schade acceptabel blijft. Afrasteren vinden we in dit geval een verkeerd signaal omdat dan opnieuw een argument ontstaat om niets aan de stand te doen. Helaas lijkt onze edelhertenregeling ook een beetje dat effect te hebben, maar dat terzijde.

Medio 2020 heb ik de FBE al eens gewezen op de situatie en gevraagd hier met de WBE over te spreken omdat we anders mogelijk zelf het perceel in het raster zouden gaan zetten. Dat heeft niet tot resultaat geleid. Vervolgens heb ik meteen na het gesprek met **5.1.2e** de FBE **5.1.2e** het volgende gemaild:

Het moment is daar dat de FBE de regie overpakt om deze extreme uitwassen op te lossen.

Fors doorpakken is hier dus op zijn plaats. Volledige schadebestrijding gedurende het gehele etmaal toepassen en gericht op afschrikking om het perceel te bezoeken. We kunnen niet meer accepteren dat de WBE of wie dan ook daarvoor blokkades opwerpt, de praktische invulling van de nachtelijke schadebestrijding kan dan ook niet via de WBE lopen in dit geval, bovendien mogen geen restricties gelden zoals geweiclassificatie.

*Gelijktijdig moeten we zorgen dat de uitvoerder zich gesteund voelt en vrij is om de opdracht uit te voeren, verkeerd afschot bestaat dus niet. Daarom lijkt het mij goed eerst een rechtstreeks gesprek met hem aan te gaan om te zien of hij het ziet zitten. Overigens heeft **5.1.2e** op het bedrijf in **5.1.2e** ook een vaste jager met veel tijd en grofwildervaring, die zou ook ingezet kunnen worden maar dat is ook iets om met **5.1.2e** te bespreken.*

Meteen vanaf april moet dit operationeel zijn zodat dit keer ook niet de jonge maisplantjes worden vernield.

³ Ik heb zelfs vrijblijvend gepolst of hij verkoop/uitruil met grond dichterbij huis een optie zou vinden. **5.1.2e** kwam tot de conclusie dat we nu echter geen geschikte ruilgrond hebben.

⁴ Afrasteren kan overigens op grond van de beleidsregels faunaschade bij mais niet worden verplicht omdat het geen kapitaalintensief gewas is.

Datum
26 mei 2021

Zaaknummer

Blad
5 van 6

Overigens zien we deze gerichte schadebestrijding los van de opgave om met regulier populatiebeheer nu ook de afgesproken doelstanden na te komen.

De FBE heeft het verstrekken van de machtiging uiteindelijk helaas wel aan de WBE gelaten. Gevolg daarvan is dat de WBE ging treuzelen en toch beperkingen opleggen. De FBE vindt het dus ook lastig om er echt volledig voor te gaan. Pas op 7 mei ontving jachthouder 5.1.2e een machtiging. 5.1.2e reageert dan als volgt naar de WBE:

Waarom wordt de machtiging pas zo laat afgegeven en niet tijdig zoals ik verzoek?

Daarnaast vind ik het apart dat er zoveel beperkingen op de machtiging staan; geen dieren van 4 jaar of ouder en zogende dieren, vanwaar deze beperking? Als er een grote koppel herten het perceel inloopt en er eerst gewacht moet worden voordat de juiste geschoten kan worden bemoeilijkt dit de schadebestrijding enorm.

Toen ik hem vorige week belde gaf hij aan hierop geen reactie meer te hebben gehad. De machtiging laat zien dat opnieuw de mooie geweien moeten blijven lopen zodat ze met de jaarlijkse geweishow op 5.1.2e kunnen pronken namens 5.1.2e Sterker nog, 5.1.2e gaat zo zijn toewijzing van 20 herten niet halen en zal daarop door de WBE straks worden aangesproken.

Voor de jagers op 5.1.2e wel reden om met grote haast op zaterdag 15 mei op grondgebied van GLK een dradenraster op te trekken zodat de herten uit 5.1.2e niet meer naar de mais kunnen. Ook is op een strategische plek een nieuwe hoogzit geplaatst. Resultaat is overigens ook dat herten die er elders omheen gaan zich gaan vastlopen. Wie het precies heeft geplaatst is nog niet helemaal duidelijk. Dus opnieuw niet gaan voor aantalsreductie. Er zou ook sprake zijn van de inzet van een bijdrage uit een stichting die is verbonden aan de WBE. Die stichting is een aantal jaren geleden opgericht door o.a. 5.1.2e die WBE bestuurder was en ook jaagt op 5.1.2e Hij was ook vanuit de door de FBE opgerichte regiegroep een tijd lang coördinator om te helpen de problematiek op te lossen. Hoe dan ook, het raster staat op grond van GLK en bijvoorbeeld 5.1.2e zal er aan hebben meegeholpen.

Het zijn mijn herten; beperkingen in de uitvoering:

Dan nog iets over de ervaringen van de jachthouder 5.1.2e die dus als buurjager van doen heeft met 5.1.2e en de WBE. Voor de goede orde, deze info heb ik niet uit eerste hand. In zijn veld jaagt tevens 5.1.2e die zitting heeft in het FBE bestuur namens de gemeenten en op deze wijze een hele directe inkijk heeft in de problematiek. 5.1.2e is ook eens uitgenodigd geweest in de jachtcombinatie Staverden en heeft daar dus ook de sfeer geproefd en opgelegde beperkingen (via de app) ervaren. Terug naar het jachtveld van 5.1.2e gaf mij 27/5 telefonisch aan vorig jaar voor 5.1.2e 15 keer op de hoogzit te hebben gezeten. Door de beperkingen van de WBE op de machtiging heeft hij geen enkel dier kunnen schieten. Geen wonder dat de aantallen dan niet kunnen worden gehaald. 5.1.2e zelf heeft het vorig jaar aangedurfd wel een oud hert (lees mooi gewei) te schieten op het maisperceel, dit hert liep ongeveer dagelijks in de mais. Dit was tegen het zere been van de jachtcombinatie 5.1.2e en 5.1.2e hebben hem hierover thuis opgezocht. Hij had

niet de herten van 5.1.2e mogen schieten (het zijn mijn herten). Een recent onbevestigd gerucht is dat de WBE nu de bejaagbaarheid (afmetingen) van het jachtveld van 5.1.2e ter discussie stelt, dat zou kunnen betekenen dat hij niet meer zelfstandig kan jagen. Ik heb helaas eerder meegemaakt dat 5.1.2e zich op die wijze probeert te ontdoen van “concurrenten”.

Vragen:

- Wie heeft beslist dat er een hertenkerend raster kon komen op grond van GLK;
- Wie heeft dit raster geplaatst⁵ en betaald;
- Waarom zet men niet in op een sterke reductie van de aantallen edelherten in plaats van deze oplossing;
- Waarom vindt de WBE het nodig om zelfs in het geval van extreme schade nog beperkingen op te leggen aan de jachthouder bij het afschot ter ondersteuning van de verjaging uit de mais (mannelijk niet ouder dan 4 jaar, lees; geen mooie trofee-geweien schieten);
- Hoe kunnen we bereiken dat er wel intrinsieke motivatie ontstaat om de doelstanden te halen en daarmee een betere balans in belangen;
- En als die motivatie niet ontstaat, hoe kunnen we dan langs andere weg de gewenste verandering bereiken, wetende dat eerdere pogingen daartoe niet het gewenste resultaat hebben gehad.

Suggestie:

Hierover indringend spreken met 5.1.2e en op enig moment ook 5.1.2e 5.1.2e daarin meenemen. Het heeft veel te maken met persoonlijke integriteit maar we moeten wel realistisch zijn, zolang 5.1.2e woont en werkt in het jachtgebied 5.1.2e verandert er niets. Omdat we ons als provincie niet kunnen en willen bemoeien met individuele mensen heeft alleen 5.1.2e de oplossing in handen.

Of zou dit dan toch de eerste situatie zijn waar we ten einde raad als provincie de regie grijpen en faunabeheerders inhuren om het afschot te doen? Laten we ook daar realistisch in zijn, dat wordt een gevecht met alleen verliezers.

⁵ Om over een eventuele bouwvergunning of natuurtoets maar te zwijgen.